

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. BALANDŽIO
26 D. NUTARIMU NR. 326 PATVIRTINTO KONKURSŲ Į NACIONALINIŲ,
VALSTYBINIŲ IR SAVIVALDYBIŲ TEATRŲ IR KONCERTINIŲ
ĮSTAIGŲ VADOVŲ PAREIGAS TVARKOS APRAŠO 35 PUNKTO
ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI IR
ĮSTATYMAMS**

2018 m. balandžio 27 d. Nr. KT9-N5/2018

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

dalyvaujant pareiškėjos Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės atstovams Seimo nariams Vytautui Juozapaičiui, Stasiui Šedbarui,

suinteresuoto asmens Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovams Lietuvos Respublikos kultūros viceministrui Gyčiui Andrulioniui, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyriaus vyriausiajai specialistei Robertai Emilijai Miliutienei,

remdamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102, 105 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1 straipsniu, Konstitucinio Teismo posėdyje 2018 m. balandžio 24 d. žodinio proceso tvarka išnagrinėjo konstitucinės justicijos bylą Nr. 18/2017 pagal pareiškėjos Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės prašymą Nr. 1B-22/2017 ištirti, ar Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai, 94 straipsnio 2 punktui, konstituciniam teisinės valstybės principui, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo (1998 m. balandžio 28 d. redakcija) 2 straipsnio 2 daliai,

3 straipsniui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), 22 straipsnio 2 punktui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatymo (2016 m. rugsėjo 20 d. redakcija) 11 straipsnio 1 daliai neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. balandžio 26 d. nutarimu Nr. 326 „Dėl Konkursų į nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovų pareigas tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Konkursų į nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovų pareigas tvarkos aprašo 35 punktas.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

I

Pareiškėjos argumentai

1. Pareiškėjos Seimo narių grupės abejonės dėl Vyriausybės 2017 m. balandžio 26 d. nutarimu Nr. 326 „Dėl Konkursų į nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovų pareigas tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Vyriausybės 2017 m. balandžio 26 d. nutarimas) patvirtinto Konkursų į nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovų pareigas tvarkos aprašo (toliau – ir Aprašas) 35 punkto atitikties Konstitucijai ir įstatymams grindžiamos šiais argumentais.

1.1. Aprašo 35 punkte nustatytas teisinis reguliavimas, pagal kurį, dėl nenumatytų aplinkybių atsilaisvinus nacionalinio, valstybinio ar savivaldybės teatro ar koncertinės įstaigos (toliau – teatro ar koncertinės įstaiga) vadovo pareigybei, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija gali laikinai pavesti kitam asmeniui eiti teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigas arba į jas priimti kitą asmenį pagal terminuotą darbo sutartį, kol nustatytą tvarka bus priimtas ir pareigas pradės eiti naujas įstaigos vadovas, konkuruoja su Profesionaliojo scenos meno įstatymo (2016 m. rugsėjo 20 d. redakcija) (toliau – ir Įstatymas) 11 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad teatrų ir koncertinių įstaigų vadovai priimami į pareigas konkurso būdu Vyriausybės nustatyta tvarka. Pareiškėjos teigimu, šioje Įstatymo nuostatoje nurodytas vienintelis būdas pasirinkti teatro ar koncertinės įstaigos vadovą – konkursas; joks kitas būdas nenumatytas nei kitose Įstatymo, nei kitų teisės aktų nuostatose.

Taigi Vyriausybė negalėjo numatyti jokio kito būdo ar sąlygos, kurių pagrindu asmuo galėtų būti priimtas į teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigas. Tad Aprašo 35 punkte nustatė, kad asmuo laikinai vadovauti teatrui ar koncertinei įstaigai gali būti skiriamas ne konkurso būdu ir neįvertinus, ar kandidatas atitinka keliamus kvalifikacinius reikalavimus, o vienašališku tokios įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimu, įtvirtintas kitoks teisinis reguliavimas nei nustatytasis Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje. Vyriausybė galėjo nustatyti tik konkurso tvarką, o ne tai, kaip priimamas į pareigas teatro ar koncertinės įstaigos vadovas.

1.2. Kadangi, pareiškėjos manymu, Aprašo 35 punkte įtvirtintas teisinis reguliavimas neatitinka Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies nuostatų, jis dėl to prieštarauja ir Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktui, kuriuo *inter alia* nustatyta pareiga derinti teisės normas tarpusavyje ir priimti tokius žemesnės galios teisės aktus, kurie neprieštarautų aukštesnės galios teisės aktams, ir Vyriausybės įstatymo (1998 m. balandžio 28 d. redakcija) 2 straipsnio 2 daliai, 3 straipsniui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), 22 straipsnio 2 punktui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), pagal kurios Vyriausybė savo veikloje turi vadovautis Konstitucija ir įstatymais, vykdyti įstatymus ir Seimo nutarimus dėl įstatymų įgyvendinimo, taip pat Lietuvos Respublikos Prezidento dekretus.

1.3. Pareiškėja taip pat teigia, kad, Vyriausybės 2017 m. balandžio 26 d. nutarimu patvirtinto Aprašo 35 punkte nustačius ginčijamą teisinį reguliavimą, konkuruojantį su nustatytuoju Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje, nesilaikyta iš Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalies, 94 straipsnio 2 punkto, konstitucinio teisinės valstybės principo kylančio reikalavimo Vyriausybei leidžiant teisės aktus laikytis įstatymų, priimti tokius poįstatyminius teisės aktus, kurie neprieštarautų įstatymams, priimti juos remiantis įstatymais, poįstatyminiuose teisės aktuose nenustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuris konkuruotų su nustatytuoju įstatymuose.

II

Suinteresuoto asmens atstovo argumentai

2. Rengiant bylą Konstitucinio Teismo posėdžiui gauti suinteresuoto asmens Vyriausybės atstovo kultūros viceministro G. Andrulionio rašytiniai paaiškinimai, kuriuose teigiama, kad Aprašo 35 punktas neprieštarauja Konstitucijai ir pareiškėjos nurodytiems įstatymams. Suinteresuoto asmens Vyriausybės atstovo pozicija grindžiama šiais argumentais.

2.1. Įstatymo 11 straipsnio nuostatomis reglamentuoti tik profesionaliojo scenos meno įstaigų nuolatinį vadovų priėmimo į darbą santykiai, t. y. jose įtvirtinta bendra taisyklė, kad nuolatiniai profesionaliojo scenos meno įstaigų vadovai į pareigas priimami konkurso būdu. Tuo tarpu galimybė skirti laikinąjį įstaigos vadovą buvo numatyta Vyriausybės 2017 m. balandžio 26 d. nutarimo priėmimo metu galiojusio Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – DK) 101 straipsnio 3 dalyje. Ginčijamas teisinis reguliavimas buvo nustatytas būtent šios nuostatos pagrindu ir ją detalizavo.

2.2. Profesionaliojo scenos meno įstaigos turi tam tikrų ypatumų, jų vykdomos funkcijos yra specifinės. Tačiau jų, kaip ir kitų iš valstybės biudžeto finansuojamų įstaigų, veiklos procesai turi atitikti biudžetinių įstaigų vadybos principus ir standartus, o tokių įstaigų valdymui taikytini racionalaus valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principai, nustatyti, be kita ko, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatyme. Šių principų užtikrinimas priklauso nuo biudžetinės įstaigos vadovo, todėl būtų netoleruotina tokia situacija, kad biudžetinė įstaiga tam tikrą laiką neturėtų vadovo. Taigi savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai tenka pareiga

užtikrinti racionalų biudžetinės įstaigos, turinčios profesionaliosios scenos meno įstaigos statusą, valdymą skiriant vadovą konkurso būdu, o tais atvejais, kai nuolatinis vadovas nėra paskirtas, – pavedant konkrečiam asmeniui laikinai eiti profesionaliojo scenos meno įstaigos vadovo pareigas.

2.3. Suinteresuoto asmens atstovo paaiškinimuose nurodoma, kad laikinas pareigų ėjimas turi būti skiriamas nuo nuolatinių pareigų, kurios užimamos tik konkurso būdu, ėjimo. Laikinojo vadovo paskyrimas, kol nėra atrinktas nuolatinis vadovas, yra būtina prielaida valstybinės biudžetinės įstaigos veiklos efektyvumui užtikrinti, darbui organizuoti ir funkcijoms įgyvendinti.

Profesionaliojo scenos meno įstaigų ypatumas tas, kad dauguma jų darbuotojų yra kūrybiniai. Profesionaliojo scenos meno įstaigos savo repertuarą (meninės veiklos programą) planuoja iš anksto, jį sudarant dalyvauja meno taryba, todėl tokia įstaiga negali veikti net ir laikinai neturėdama vadovo, o pagrindinis laikinojo vadovo uždavinys – užtikrinti sklandų įstaigos darbą ir racionalų valdymą.

Įstatyme taip pat yra įtvirtinta, kad nuolatinėms profesionaliojo scenos meno įstaigos vadovo pareigoms užimti gali būti rengiamas tarptautinis konkursas, kuriam taikomi ilgesni konkurso paskelbimo ir vykdymo terminai, nustatyti Apraše. Kol vyksta tarptautinis konkursas, įstaiga negali neturėti vadovo, tad, siekiant užtikrinti vadovavimo profesionaliajai scenos meno įstaigai nepertraukiamumą, būtina paskirti laikinąjį vadovą.

2.4. Suinteresuoto asmens atstovas atkreipia dėmesį į tai, kad laikinasis vadovas ne konkurso būdu gali būti skiriamas tik ne ilgesniam negu vienu metų laikotarpiui. Priimant į pareigas šiuo būdu konkursų organizavimo procedūros netaikomos, nes jų taikymas, ypač dėl tarptautinių konkursų, užtruktų iki metų, tad būtų paneigta pati laikino įdarbinimo esmė ir jo tikslas – užtikrinti vadovavimą įstaigai, kol bus parinktas nuolatinis vadovas. Taigi draudimas skirti asmenį laikinai eiti vadovo pareigas ne ilgesniam negu vienu metų laikotarpiui iki konkurso procedūrų pabaigos ir iki konkurso būdu bus išrinktas nuolatinis vadovas, būtų nepagrįstas ir neatitiktų teisingumo, sąžiningumo, protingumo principų. Ginčijama Aprašo 35 punkto nuostata Vyriausybei, tvarkančiai krašto reikalus, suteikiama galimybė realiai reaguoti į susiklosčiusią situaciją, kad esant nenumatytoms aplinkybėms biudžetinės įstaigos – profesionaliojo scenos meno įstaigos – vadovas būtų skiriamas be konkurso, iki bus pabaigtos konkurso procedūros.

2.5. Būtent valstybei (Vyriausybei), t. y. savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai, tenka pareiga atrinkti tinkamiausią profesionaliojo scenos meno įstaigos vadovą, kad ir laikinai eisiančio šias pareigas, kandidatūrą. Skiriant laikinąjį vadovą yra tikrinama jo kvalifikacija. Asmuo, kuris pretenduoja net ir laikinai eiti profesionaliojo scenos meno įstaigos vadovo pareigas, turi atitikti aukščiausius kvalifikacijos reikalavimus ir būtinąsias biudžetinės įstaigos vadovo kompetencijas (organizuoti biudžetinės įstaigos darbą, kad būtų įgyvendinami biudžetinės įstaigos

tikslai ir atliekamos nustatytos funkcijos; užtikrinti racionalų ir taupų lėšų bei turto naudojimą, veiksmingą biudžetinės įstaigos vidaus kontrolės sistemos sukūrimą, jos veikimą ir tobulinimą ir kt.).

Pretendento eiti laikinojo teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigas atitiktis kvalifikaciniais reikalavimams tikrinama vertinant pretendento pateiktus dokumentus (gyvenimo aprašymą, pateiktas rekomendacijas, darbo sutartis) ir pokalbio metu įsitikinant jo tinkamumu. Vadovaudamasi galiojančiu teisiniu reguliavimu Vyriausybė nei Aprašo reikalavimuose, nei kituose teisės aktuose nėra nustaciusi laikinojo vadovo parinkimo procedūrų. Reikalavimas organizuoti konkursą laikinajam profesionaliojo scenos meno įstaigos vadovui atrinkti neatitiktų proporcingumo principo, nes toks vadovas priimamas ne ilgiau negu vieniems metams. Konkrečiu atveju pretendento laikinai eiti šias pareigas kvalifikacija vertinama *ad hoc*.

2.6. Suinteresuoto asmens atstovo paaiškinimuose remiantis Konstitucinio Teismo jurisprudencija taip pat pažymima, kad siekis visas pagrindines taisykles įtvirtinti įstatymuose paprastai yra sunkiai įgyvendinamas, tad neabejotinai reikšmingas vykdomosios valdžios institucijų vaidmuo leidžiant poįstatyminius teisės aktus; pagal Konstituciją Vyriausybė neprivalo poįstatyminiuose teisės aktuose nurodyti konkrečių įstatymų, kuriuos ji vykdo priimdama poįstatyminį teisės aktą; svarbu, kad poįstatyminius teisės aktus Vyriausybė priimtų neviršydama savo įgaliojimų ir kad tie poįstatyminiai teisės aktai neprieštarautų Konstitucijai ir įstatymams.

Vyriausybės atstovas pabrėžia, kad poįstatyminiais teisės aktais turėtų būti nustatoma atitinkamų įstatymų nuostatų įgyvendinimo tvarka, o ne pakartojamas įstatymuose nustatytas teisinis reguliavimas. Įstatymų nuostatų pakartojimas poįstatyminiuose teisės aktuose neatitinka poįstatyminių teisės aktų esmės ir paskirties, yra netikslingas ir nulemia būtinybę dažnai keisti poįstatyminius teisės aktus atsižvelgiant į pakitusias kai kurias įstatymo formuluotes.

Kadangi Vyriausybė, nustatydamą ginčijamą teisinį reguliavimą dėl laikinojo teatro ar koncertinės įstaigos vadovo paskyrimo, įgyvendino jai pavestą funkciją užtikrinti iš valstybės biudžeto finansuojamų įstaigų veiklos nepertraukiamumą, detalizavo tuo metu galiojusią DK nuostatą ir nenustatė teisinio reguliavimo, prieštaraujančio įstatymams, nėra pagrindo teigti, kad Aprašo 35 punktas neatitinka Konstitucijos ir pareiškėjos nurodytų įstatymų nuostatų.

III

3. Konstitucinio Teismo posėdyje pareiškėjos Seimo narių grupės atstovai Seimo nariai V. Juozapaitis ir S. Šedbaras iš esmės pakartojė rašytiniuose paaiškinimuose išdėstytus argumentus, atsakė į Konstitucinio Teismo teisėjų klausimus. Pareiškėjos atstovai papildomai pažymėjo, kad, jų nuomone, ginčijamas Aprašo 35 punktas prieštarauja Konstitucijai ne tik pagal turinį, bet ir pagal priėmimo tvarką, ir paprašė pridėti prie bylos papildomus dokumentus.

4. Konstitucinio Teismo posėdyje suinteresuoto asmens Vyriausybės atstovai kultūros viceministras G. Andrulionis ir Kultūros ministerijos Teisės ir žmogiškųjų išteklių skyriaus

vyriausioji specialistė R. E. Miliutienė iš esmės pakartojo rašytiniuose paaiškinimuose išdėstytus argumentus ir atsakė į klausimus.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

I

Tyrimo ribos

5. Pareiškėja Seimo narių grupė prašyme Nr. 1B-22/2017 prašo ištirti, ar Aprašo 35 punktas neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai, 94 straipsnio 2 punktui, konstituciniam teisinės valstybės principui, Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktui, Vyriausybės įstatymo (1998 m. balandžio 28 d. redakcija) 2 straipsnio 2 daliai, 3 straipsniui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), 22 straipsnio 2 punktui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), Profesionaliojo scenos meno įstatymo (2016 m. rugsėjo 20 d. redakcija) 11 straipsnio 1 daliai.

6. Kaip minėta, Konstitucinio Teismo viešame posėdyje pareiškėjos atstovai pažymėjo, kad, jų nuomone, ginčijamas Aprašo 35 punktas prieštarauja Konstitucijai ir pagal priėmimo tvarką.

Pažymėtina, kad Konstituciniam Teismui pateiktame pareiškėjos Seimo narių grupės prašyme neprašoma ištirti ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties Konstitucijai ir įstatymams pagal priėmimo tvarką.

7. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 32 straipsnį Seimo narių grupei atstovauja Seimo narys (nariai), kurį (kuriuos) savo prašyme nurodo pasirašydami po juo visi Seimo nariai, kurie kreipiasi į Konstitucinį Teismą.

Pažymėtina, kad pareiškėjai Seimo narių grupei atstovaujantys Seimo nariai turi įgaliojimus jai atstovauti tik neperžengdami pareiškėjos Konstituciniam Teismui pateikto prašymo ribų. Vadinasi, papildomi Konstitucinio Teismo posėdžio metu pareiškėjos atstovų pateikti prašymai ištirti teisės aktų atitiktį Konstitucijai ir įstatymams negali būti traktuojami kaip pareiškėjos Seimo narių grupės prašymas.

8. Taigi šioje konstitucinės justicijos byloje Konstitucinis Teismas pagal pareiškėjos prašymą Nr. 1B-22/2017 tirs, ar Aprašo 35 punktas neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai, 94 straipsnio 2 punktui, konstituciniam teisinės valstybės principui, Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktui, Vyriausybės įstatymo (1998 m. balandžio 28 d. redakcija) 2 straipsnio 2 daliai, 3 straipsniui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), 22 straipsnio 2 punktui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), Profesionaliojo scenos meno įstatymo (2016 m. rugsėjo 20 d. redakcija) 11 straipsnio 1 daliai.

II

Ginčijamas ir su juo susijęs teisinis reguliavimas

9. Vyriausybės 2017 m. balandžio 26 d. nutarimu patvirtintame Apraše, kurio 35 punkto atitiktį Konstitucijai ir įstatymams prašoma ištirti šioje konstitucinės justicijos byloje, reglamentuojama nacionalinio, valstybinio ar savivaldybės teatro ar koncertinės įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančių institucijų rengiamų konkursų į šių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovų pareigas organizavimo ir vykdymo tvarka (1, 2 punktai).

10. Ginčijamame Aprašo 35 punkte nustatyta: „Jeigu dėl nenumatytų aplinkybių teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigybė tampa laisva, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija gali laikinai pavesti kitam asmeniui eiti įstaigos vadovo pareigas arba į jas priimti kitą asmenį pagal terminuotą darbo sutartį, iki Aprašo nustatyta tvarka bus priimtas ir pareigas pradės eiti naujas įstaigos vadovas, bet ne ilgesniam negu vienų metų laikotarpiui.“

10.1. Taigi Aprašo 35 punkte nustatyta, kaip turėtų būti organizuojamas teatro ar koncertinės įstaigos laikinas valdymas šiai įstaigai dėl nenumatytų aplinkybių likus be vadovo – kol Aprašo nustatyta tvarka nėra priimtas naujas šios įstaigos vadovas, savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija laikinąjį teatro ar koncertinės įstaigos vadovą gali paskirti dviem būdais:

- 1) pavesti kitam asmeniui laikinai eiti įstaigos vadovo pareigas arba
- 2) į šias pareigas priimti kitą asmenį pagal terminuotą darbo sutartį.

10.2. Aiškinant Aprašo 35 punkte nustatytą teisinį reguliavimą pažymėtina, kad pagal jį yra skiriamas tik laikinasis teatro ar koncertinės įstaigos vadovas. Šiame punkte aiškiai apibrėžtas laikino vadovavimo teatro ar koncertinei įstaigai terminas, kuris yra susietas su konkrečia aplinkybe – Aprašo nustatyta tvarka surengtą konkursą laimėjusio naujo įstaigos vadovo priėmimu į pareigas ir šių pareigų vykdymo pradžia. Situacija, kai teatro ar koncertinei įstaigai vadovauja laikinai paskirtas vadovas, negali trukti ilgiau negu vienus metus.

10.3. Pažymėtina ir tai, kad Aprašo 35 punkte nustatyta tvarka teatro ar koncertinės įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija laikinąjį vadovą gali skirti išimtiniais atvejais – kai įstaigos vadovo pareigybė tampa laisva dėl tokių nenumatytų aplinkybių, kurių atsiradimo objektyviai nebuvo galima nuspėti ir kontroliuoti (pavyzdžiui, pareigas ėjusį teatro ar koncertinės įstaigos vadovą atleidus iš pareigų dėl šurkštaus viešųjų ir privačių interesų supainiojimo, pareigas ėjusiam įstaigos vadovui mirus, atsistatydinus nepasibaigus sutarties terminui, neįvykus paskelbtam konkursui ir kt.).

Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal ginčijamą Aprašo 35 punktą situacijos, kai teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigybė tampa laisva dėl nenumatytų aplinkybių, turėtų būti retos ir negali būti prilyginamos įprastiems atvejams, kai, pavyzdžiui, pasibaigia Apraše nustatyta tvarka paskirto teatro ar koncertinės įstaigos vadovo kadencija.

10.4. Pareiškėjos ginčijamu aspektu pažymėtina ir tai, kad Aprašo 35 punkte nereglamentuojami reikalavimai, keliami asmeniui, kuris skiriamas laikinuoju teatro ar koncertinės įstaigos vadovu, iki Aprašo nustatyta tvarka bus surengtas konkursas teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigoms užimti ir bus priimtas bei pradės eiti pareigas konkursą laimėjęs naujas šios įstaigos vadovas.

10.5. Apibendrinant pareiškėjos ginčijamą Aprašo 35 punkte įtvirtintą teisinį reguliavimą konstatuotina, kad:

- juo reguliuojamas laikinas teatro ar koncertinės įstaigos valdymas – šios įstaigos laikinojo vadovo paskyrimas;

- laikinasis teatro ar koncertinės įstaigos vadovas gali būti skiriamas dviem būdais: arba laikinai pavedant kitam asmeniui eiti įstaigos vadovo pareigas, arba į šias pareigas priimant kitą asmenį pagal terminuotą darbo sutartį;

- laikinasis teatro ar koncertinės įstaigos vadovas skiriamas išimtiniais atvejais, kai šios įstaigos vadovo pareigybė atsilaisvina dėl tam tikrų nenumatytų aplinkybių, kurių atsiradimo objektyviai nebuvo galima nuspėti ir kontroliuoti;

- laikinas vadovavimas teatro ar koncertinei įstaigai siejamas su konkrečia aplinkybe – Aprašo nustatyta tvarka surengtą konkursą laimėjusio naujo įstaigos vadovo priėmimu į pareigas ir šių pareigų vykdymo pradžia; toks vadovavimas negali trukti ilgiau negu vienus metus.

11. Pareiškėjos ginčijamas Aprašo 35 punkte įtvirtintas teisinis reguliavimas aiškintinas kitų Aprašo nuostatų kontekste.

11.1. Šiai konstitucinės justicijos bylai aktuali aspektu pažymėtinos tokios su konkurso teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigoms užimti organizavimu susijusios Aprašo nuostatos:

- konkursas teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigoms užimti turi būti paskelbtas likus 4 mėnesiams iki nacionalinio teatro ar koncertinės įstaigos vadovo darbo sutarties pabaigos, likus 2 mėnesiams iki valstybinio ar savivaldybės teatro ar koncertinės įstaigos vadovo darbo sutarties pabaigos arba per 15 dienų nuo dienos, kai teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigybė įsteigiama, tampa laisva arba tapo žinoma (yra teisinis pagrindas), kad ji bus laisva (4 punktas);

- nacionalinio teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigoms užimti skelbiamas tarptautinis konkursas (5 punktas);

- konkurso data turi būti ne vėlesnė kaip 45 darbo dienos nuo konkurso į valstybinio ar savivaldybės teatro ir koncertinės įstaigos vadovo pareigas paskelbimo ir 65 darbo dienos nuo konkurso į nacionalinio teatro ir koncertinės įstaigos vadovo pareigas paskelbimo (27 punktas);

- konkurso organizavimas ir darbo sutarties pasirašymas su naujuoju vadovu gali trukti 3 mėnesius, kai siekiama priimti valstybinio ar savivaldybės teatro ir koncertinės įstaigos vadovą, ir

iki 4 mėnesių, kai siekiama priimti nacionalinio teatro ir koncertinės įstaigos vadovą (8, 36, 37 punktai);

– jeigu konkursą laimėjęs asmuo atsisako pasirašyti darbo sutartį arba konkurso organizatorius priima sprendimą neskirti konkurso laimėtojo į vadovo pareigas, gali būti skelbiamas naujas konkursas (34 punktas).

11.2. Aiškinant pareiškėjos ginčijamą Aprašo 35 punkte išdėstytą teisinį reguliavimą Aprašo 4, 5, 8, 27, 34, 36, 37 punktų kontekste, šiai konstitucinės justicijos bylai aktualiu aspektu pažymėtina, kad:

– pareiga skelbti konkursą teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigoms užimti, jo paskelbimo ir datos nustatymo terminai yra aiškiai reglamentuoti;

– paskelbus konkursą teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigoms užimti, iki bus pasirašyta darbo sutartis su konkursą laimėjusiu vadovu, įstaiga dėl numatytos konkurso organizavimo tvarkos ir terminų gali neturėti vadovo 3–4 mėnesius (*inter alia* tais atvejais, kai skelbiamas tarptautinis konkursas) arba net ilgiau, jei nepavyksta parinkti vadovo paskelbto konkurso metu; taigi siekiant, kad teatro ar koncertinė įstaiga visą šį laiką nebūtų be vadovo, pagal Aprašo 35 punktą gali būti skiriamas laikinasis vadovas, iki bus priimtas ir pradės eiti pareigas konkursą laimėjęs vadovas, bet ne ilgiau negu vienus metus;

– paskyrusi laikinąjį teatro ar koncertinės įstaigos vadovą pagal Aprašo 35 punktą, šios įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija privalo skelbti konkursą teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigoms užimti ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo dienos, kai minėtos įstaigos vadovo pareigybė tapo laisva.

Taigi pagal Aprašo 35 punktą nėra paneigiama Aprašo 4 punkte nustatyta teatro ar koncertinės įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos pareiga ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo dienos, kai šios įstaigos vadovo pareigybė tapo laisva, Aprašo nustatyta tvarka rengti konkursą teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigoms užimti ir šios įstaigos vadovą parinkti konkurso būdu.

12. Vyriausybės 2017 m. balandžio 26 d. nutarimo preambulėje nurodyta, kad Aprašas patvirtintas vadovaujantis Įstatymo 11 straipsnio 1 dalimi. Kaip minėta, pareiškėja ginčija Aprašo 35 punkto atitiktį *inter alia* Įstatymo 11 straipsnio 1 daliai.

12.1. Įstatymo 11 straipsnyje „Nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų darbuotojų darbo santykių reglamentavimo ypatumai“ *inter alia* buvo nustatyta:

„1. Nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovai priimami į pareigas konkurso būdu Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Kultūros ministras nustato nacionalinio, valstybinio ir savivaldybės teatro ir koncertinės įstaigos vadovui keliamus kvalifikacinius reikalavimus.

3. Su konkursą laimėjusiu nacionalinio, valstybinio ar savivaldybės teatro ar koncertinės įstaigos vadovu sudaroma darbo sutartis penkeriems metams.

4. Nacionalinio, valstybinio ar savivaldybės teatro ar koncertinės įstaigos vadovo kadencijų skaičius neribojamas.

<...>“

12.2. Taigi Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigoms užimti turi būti organizuojamas konkursas, ir įtvirtintas pavedimas Vyriausybei nustatyti šio konkurso organizavimo tvarką.

Vadinasi, Vyriausybė, priimdama 2017 m. balandžio 26 d. nutarimą, kuriuo patvirtino Aprašą, reglamentuojantį konkursų teatrų ar koncertinių įstaigų vadovų pareigoms užimti organizavimo tvarką, įvykdė jai įstatymų leidėjo Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytą pavedimą.

12.3. Įstatymo 11 straipsnyje buvo nustatyta ir tai, kad kvalifikacinius reikalavimus, kurie keliami teatro ar koncertinės įstaigos vadovui, nustato kultūros ministras (2 dalis), taip pat kad su konkursą laimėjusiu kandidatu sudaroma darbo sutartis penkeriems metams (3 dalis), neribojant įstaigos vadovo kadencijų skaičiaus (4 dalis).

12.4. Šioje konstitucinės justicijos byloje aktualiu aspektu sistemiškai aiškinant Įstatymo 11 straipsnio 1, 3 dalių nuostatas pažymėtina, kad Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje reglamentuojamas tų teatrų ar koncertinių įstaigų vadovų priėmimo į pareigas būdas, kurie skiriami į pareigas penkerių metų kadencijai, t. y. tų vadovų, su kuriais, jiems laimėjus konkursą, pagal Įstatymo 11 straipsnio 3 dalį turi būti sudaryta penkerių metų terminuota darbo sutartis. Įstatyme nėra numatyta, kad su konkursą laimėjusiu teatro ar koncertinės įstaigos vadovu galėtų būti sudaryta kitokios trukmės terminuota darbo sutartis (kaip antai iki vienu metų trukmės).

Šiame kontekste pažymėtina ir tai, kad, kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, teisės aktais negalima reikalauti neįmanomų dalykų (*lex non cogit ad impossibilia*); Konstitucinis Teismas taip pat yra pažymėjęs, kad Konstitucija nereikalauja neracionalių dalykų (2007 m. birželio 27 d., 2015 m. spalio 20 d. nutarimai). Atsižvelgiant į tai pabrėžtina, kad Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies nuostata, priešingai, nei teigia pareiškėja, net negalėtų būti aiškinama kitaip, t. y. kaip nustatanti reikalavimą konkurso būdu priimti į pareigas ne tik tuos teatrų ar koncertinių įstaigų vadovus, kurie skiriami penkerių metų kadencijai, bet ir laikinuosius jų vadovus, skiriamus išimtiniais atvejais, iki bus priimtas ir pradės eiti pareigas konkursą laimėjęs vadovas, bet ne ilgiau negu vieniems metams; priešingu atveju tektų konstatuoti, kad Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtintas neracionalus ir neįmanomas įvykdyti reikalavimas laikinųjų teatrų ar koncertinių įstaigų vadovų paskyrimui.

12.5. Pažymėtina, kad Įstatymo 11 straipsnio nuostatos pakeistos Seimo 2017 m. gegužės 11 d. priimtu Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 11 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymu, įsigaliojusiu 2017 m. liepos 1 d.

12.5.1. Įsigaliojus minėtam įstatymui, Įstatymo 11 straipsnio 1 dalis nepakito. Įstatymo 11 straipsnio 2–4 dalyse įtvirtintas teisinis reguliavimas pakito taip, kad šio straipsnio 2 dalyje (2017 m. gegužės 11 d. redakcija) nustatyta, jog teatro ar koncertinės įstaigos vadovai, taip pat pretenduojantys šias pareigas eiti asmenys turi atitikti nepriekaištingos reputacijos kriterijus; nuostatos dėl kvalifikacinių reikalavimų nustatymo ir terminuotos penkerių metų trukmės darbo sutarties su laimėjusiu konkursą įstaigos vadovu sudarymo yra įtvirtintos atitinkamai šio straipsnio 3, 4 dalyse (2017 m. gegužės 11 d. redakcija), o šio straipsnio 5 dalyje (2017 m. gegužės 11 d. redakcija) nustatyta, kad teatro ar koncertinės įstaigos vadovo kadencijų skaičius yra ribotas: to paties teatro ar tos pačios koncertinės įstaigos vadovu tas pats asmuo gali būti skiriamas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės.

12.5.2. Taigi ir pagal šiuo metu galiojantį Įstatymo 11 straipsnyje (su 2017 m. gegužės 11 d. pakeitimais) įtvirtintą teisinį reguliavimą Įstatymo 11 straipsnio 1 dalis aiškintina kaip reglamentuojanti tų teatrų ar koncertinių įstaigų vadovų priėmimo į pareigas būdą, su kuriais, jiems laimėjus konkursą, pagal Įstatymo 11 straipsnio 4 dalį (2017 m. gegužės 11 d. redakcija) turi būti sudaryta penkerių metų terminuota darbo sutartis.

13. Kaip minėta, Įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje (2017 m. gegužės 11 d. redakcija) (Aprašo priėmimo metu galiojusioje Įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje) nustatyta, kad kvalifikacinius reikalavimus, kurie yra keliami teatro ar koncertinės įstaigos vadovui, nustato kultūros ministras.

13.1. Lietuvos Respublikos kultūros ministras 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. ĮV-792 „Dėl Kvalifikacinių reikalavimų nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovams“ (toliau – kultūros ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymas) patvirtino Kvalifikacinius reikalavimus nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovams (toliau – Kvalifikaciniai reikalavimai).

Kvalifikacinių reikalavimų 1 punkte nustatyta, kad jie taikomi nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovams, priimamiems į pareigas konkurso būdu arba paskirtiems į šias pareigas laikinai.

Pažymėtina, kad iki minėto kultūros ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymo priėmimo galiojusiuose teisės aktuose nebuvo įtvirtinta, kad kultūros ministro nustatomi kvalifikaciniai reikalavimai, kurie keliami teatrų ar koncertinių įstaigų vadovams, taikomi ir vadovams, skiriamiems šioms įstaigoms vadovauti laikinai.

13.2. Taigi, nors, kaip minėta, ginčijamame Aprašo 35 punkte neregamentuojami reikalavimai, keliami asmeniui, kuris skiriamas laikinuoju teatro ar koncertinės įstaigos vadovu, pagal

kultūros ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymą jam taikomi tie patys kvalifikaciniai reikalavimai, kuriuos turi atitikti asmenys, laimėję Aprašo nustatyta tvarka surengtą konkursą teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigoms užimti.

14. Šiai konstitucinės justicijos bylai aktualiu aspektu paminėtina, kad pagal Įstatymo 6 straipsnį nacionaliniai, valstybiniai ir savivaldybių teatrai ar koncertinės įstaigos yra biudžetinės įstaigos (savininkė yra valstybė (savivaldybė)) arba viešosios įstaigos (steigėja ir savininkė – valstybė (savivaldybė)).

14.1. Šiame kontekste pažymėtina, kad pagal Biudžetinių įstaigų įstatymo (2010 m. sausio 21 d. redakcija) 9 straipsnį biudžetinės įstaigos vadovas yra vienasmenis biudžetinės įstaigos valdymo organas, kuris *inter alia* organizuoja biudžetinės įstaigos darbą, kad būtų įgyvendinami biudžetinės įstaigos tikslai ir atliekamos nustatytos funkcijos, priima ir atleidžia biudžetinės įstaigos darbuotojus, užtikrina racionalų ir taupų lėšų bei turto naudojimą, atlieka kitas jam priskirtas funkcijas.

14.2. Panašus teisinis reguliavimas yra įtvirtintas Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo 9 straipsnyje (su 2016 m. gegužės 12 d. pakeitimu), pagal kurį viešoji įstaiga turi turėti viešosios įstaigos vadovą, kuris, be kita ko, organizuoja viešosios įstaigos veiklą ir veikia viešosios įstaigos vardu santykiuose su kitais asmenimis, sudaro ir nutraukia darbo sutartis su viešosios įstaigos darbuotojais, atsako už finansinių ataskaitų rinkinių sudarymą, informacijos apie viešosios įstaigos veiklą pateikimą visuomenei.

14.3. Apibendrinant Biudžetinių įstaigų įstatymo 9 straipsnyje, Viešųjų įstaigų įstatymo 9 straipsnyje įtvirtintą teisinį reguliavimą pažymėtina, kad bet kuri biudžetinė ar viešoji įstaiga privalo turėti nuolat veikiančią valdymo organą – vadovą, kuris atsakingas už šios įstaigos darbo organizavimą, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas įstaigos darbas, tinkamai įgyvendinami šios įstaigos tikslai, atliekamos jai nustatytos funkcijos ir užtikrinamas racionalus lėšų ir turto naudojimas.

Pagal minėtą Biudžetinių įstaigų ir Viešųjų įstaigų įstatymuose nustatytą teisinį reguliavimą šios konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad, siekiant užtikrinti teatro ar koncertinės įstaigos veiklos nepertraukiamumą, veiksmingą jai priskirtų funkcijų vykdymą ir jai iškeltų tikslų įgyvendinimą, racionalų įstaigos lėšų ir turto naudojimą, teatro ar koncertinė įstaiga negali neturėti vadovo.

15. Šioje konstitucinės justicijos byloje paminėtinos DK, galiojusio ginčijamos nuostatos priėmimo metu, nuostatos.

15.1. DK (2002 m. birželio 4 d. redakcija), galiojusio iki 2017 m. birželio 30 d., 101 straipsnio „Konkursas“ 3 dalyje (2012 m. lapkričio 6 d. redakcija) buvo nustatyta: „Į pareigas, įtrauktas į konkursinių pareigų sąrašą, iki konkurso asmuo gali būti priimamas pagal terminuotą darbo sutartį, bet ne ilgesniam negu vienerių metų laikui.“

Taigi šia DK (2002 m. birželio 4 d. redakcija) nuostata buvo reglamentuota galimybė į pareigas, kurioms užimti turi būti rengiamas konkursas, asmenį priimti laikinai, iki bus surengtas konkursas, tačiau ne ilgesniam negu vienu metų laikotarpiui.

Šiai konstitucinės justicijos bylai aktualiu aspektu pažymėtina, kad Aprašo 35 punkte buvo įtvirtintas DK (2002 m. birželio 4 d. redakcija) 101 straipsnio 3 dalies nuostatai analogiškas teisinis reguliavimas.

15.2. Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo, priimto 2016 m. rugsėjo 14 d., kuriuo buvo patvirtintas naujas DK, 5 straipsnio 1 punktu DK (2002 m. birželio 4 d. redakcija) pripažintas netekusiu galios.

Naujajame DK (2016 m. rugsėjo 14 d. redakcija) neliko specialių nuostatų, buvusių įtvirtintų DK (2002 m. birželio 4 d. redakcija) 101 straipsnio 3 dalyje ir reglamentavusių laikiną asmens priėmimą į pareigas, kurioms užimti skelbiamas konkursas. Pažymėtina, kad DK (2016 m. rugsėjo 14 d. redakcija) įtvirtinta galimybė sudaryti terminuotą darbo sutartį (67 straipsnis).

16. Pareiškėja taip pat abejoja ginčijamo Aprašo 35 punkto atitiktimi Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktui, Vyriausybės įstatymo (1998 m. balandžio 28 d. redakcija) 2 straipsnio 2 daliai, 3 straipsniui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), 22 straipsnio 2 punktui (2010 m. birželio 3 d. redakcija).

16.1. Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte nustatyta, jog teisėkūroje vadovaujamosi sistemiškumo principu, reiškiančiu, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, žemesnės teisinės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės teisinės galios teisės aktams, įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai turi būti rengiami ir priimami taip, kad įsigaliojusių kartu su įstatymu ar atskiromis jo nuostatomis, kurias šie teisės aktai įgyvendina.

16.2. Vyriausybės įstatymo (1998 m. balandžio 28 d. redakcija) nuostatose, dėl kurių yra ginčijama Aprašo 35 punkto atitiktis, nustatyta:

- Vyriausybės galias apibrėžia Konstitucija ir įstatymai (2 straipsnio 2 dalis);
- Vyriausybė savo veikloje vadovaujasi Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, įstatymais, Vyriausybės programa, kitais teisės aktais ir savo veiklą derina su Valstybės pažangos strategija (3 straipsnis (2010 m. birželio 3 d. redakcija));
- Vyriausybė vykdo įstatymus ir Seimo nutarimus dėl įstatymų įgyvendinimo, taip pat Respublikos Prezidento dekretus, tvirtina norminių teisės aktų koncepcijas, rengia Valstybės pažangos strategiją ir teikia ją tvirtinti Seimui (22 straipsnio 2 punktą (2010 m. birželio 3 d. redakcija)).

III**Konstitucijos nuostatos ir oficialioji konstitucinė doktrina**

17. Šioje konstitucinės justicijos byloje ginčijama Vyriausybės nutarimu nustatyto teisinio reguliavimo, pagal kurį gali būti skiriamas laikinasis teatro ar koncertinės įstaigos vadovas, atitiktis Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai, 94 straipsnio 2 punktui, konstituciniam teisinės valstybės principui tuo aspektu, kad Vyriausybės nutarime nustatytas teisinis reguliavimas prieštarauja nustatytajam įstatyme.

18. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja teisės aktų hierarchiją, *inter alia* tai, kad poįstatyminiai teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir Konstitucijai, poįstatyminiai teisės aktai turi būti priimami remiantis įstatymais (*inter alia* 2003 m. gruodžio 30 d., 2010 m. kovo 9 d., 2015 m. spalio 29 d. nutarimai); poįstatyminis teisės aktas yra įstatymo normų taikymo aktas (*inter alia* 2008 m. gruodžio 4 d., 2013 m. vasario 20 d., 2015 m. spalio 29 d. nutarimai); poįstatyminiu teisės aktu yra realizuojamos įstatymo normos, tačiau toks teisės aktas negali pakeisti paties įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis; kitaip būtų pažeista Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė poįstatyminių aktų atžvilgiu (*inter alia* 1998 m. gegužės 6 d., 2002 m. rugpjūčio 21 d., 2011 m. rugsėjo 2 d. nutarimai).

19. Vyriausybė yra kolegiali vykdomosios valdžios institucija, įgyvendinanti valstybinį valdymą (1998 m. sausio 10 d., 2010 m. gegužės 13 d., 2018 m. kovo 2 d. nutarimai). Jos, kaip valstybės valdžios institucijos, įgaliojimai yra nustatyti *inter alia* Konstitucijos 94 straipsnyje.

Konstitucijos 94 straipsnio 2 punkte nustatyta, kad Vyriausybė vykdo įstatymus ir Seimo nutarimus dėl įstatymų įgyvendinimo, taip pat Respublikos Prezidento dekretus; pagal šio straipsnio 7 punktą Vyriausybė vykdo ir kitas pareigas, kurias Vyriausybei paveda Konstitucija ir kiti įstatymai.

19.1. Aiškindamas Konstitucijos 94 straipsnio 2 punkto nuostatą, Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad, vykdydama įstatymus, Seimo nutarimus dėl įstatymų įgyvendinimo, Respublikos Prezidento dekretus, Vyriausybė leidžia poįstatyminius teisės aktus – nutarimus. Vyriausybės pareiga priimti poįstatyminius aktus, būtinus įstatymams įgyvendinti, kyla tiesiogiai iš Konstitucijos, o esant įstatymų leidėjo pavedimui – ir iš įstatymų (*inter alia* 2001 m. spalio 30 d., 2011 m. birželio 9 d., 2015 m. birželio 16 d. nutarimai).

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad pagal Konstitucijos 94 straipsnio 2 punktą Vyriausybė gali priimti poįstatyminius aktus nepriklausomai nuo to, ar jai įstatymu buvo nustatytas pavedimas, ar nebuvo; pagal Konstitucijos 94 straipsnio 7 punktą ji privalo priimti poįstatyminį aktą, kad realizuotų pareigą, kurią jai paveda Konstitucija ir kiti įstatymai (2000 m. kovo 15 d., 2015 m. rugsėjo 29 d. nutarimai). Vyriausybė neprivalo poįstatyminiuose teisės aktuose nurodyti konkrečių įstatymų, Seimo nutarimų ar Respublikos Prezidento dekretų, kuriuos ji vykdo priimdama

poįstatyminį teisės aktą (2001 m. gruodžio 18 d. nutarimas). Tačiau visais atvejais Vyriausybė, leisdama teisės aktus, turi laikytis galiojančių įstatymų ir, vykdydama vienus įstatymus, negali pažeisti kitų (*inter alia* 2007 m. rugpjūčio 13 d., 2012 m. spalio 24 d., 2016 m. liepos 8 d. nutarimai).

19.2. Vyriausybės nutarimais – poįstatyminiais teisės aktais yra detalizuojamos ir sukongretinamos įstatymų normos, reglamentuojamas jų įgyvendinimas (2015 m. rugsėjo 29 d., 2016 m. liepos 8 d., 2018 m. kovo 2 d. nutarimai).

Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje ne kartą konstatuota, kad Vyriausybės teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, keisti įstatymo normų turinio (*inter alia* 1994 m. sausio 19 d., 2005 m. vasario 7 d., 2016 m. liepos 8 d. nutarimai); juose negali būti teisės normų, nustatančių kitokį teisinį reguliavimą negu nustatytasis įstatymuose ir konkuruojančių su įstatymų normomis (*inter alia* 2007 m. rugpjūčio 13 d., 2012 m. spalio 24 d., 2016 m. liepos 8 d. nutarimai).

19.3. Vyriausybė pagal Konstitucijoje ir įstatymuose nustatytą kompetenciją gali savo nutarimais nustatyti ir tvarką (procedūras), kurios (kurių) laikantis turi būti įgyvendinami įstatymų reikalavimai (2004 m. vasario 11 d. sprendimas). Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, jog įstatymo formuluotė „Vyriausybės nustatyta tvarka“ reiškia, kad nurodytą tvarką turi nustatyti pati Vyriausybė; nustatyti tos tvarkos ji negali pavesti jokiai kitai institucijai; Vyriausybė, vykdydama įstatymų leidėjo pavedimą nustatyti tam tikrą tvarką, gali nustatyti tik tokį teisinį reguliavimą, kuris neprieštarauja įstatymams (2001 m. spalio 30 d. nutarimas).

19.4. Jeigu Vyriausybė, leisdama teisės aktus, nesilaikytų įstatymų arba Vyriausybės nutarimuose nustatytas teisinis reguliavimas konkuruotų su nustatytu įstatymuose ar nebūtų grindžiamas įstatymais, būtų pažeisti ne tik konstitucinis teisinės valstybės principas ir Konstitucijos 94 straipsnio 2 punktas, bet ir Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatyta, kad valdžios galias riboja Konstitucija (*inter alia* 2006 m. gegužės 31 d., 2013 m. lapkričio 6 d., 2015 m. spalio 29 d. nutarimai).

20. Šios konstitucinės justicijos bylos kontekste taip pat pažymėtina, jog Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalį aiškindamas kartu su šio straipsnio 3 dalimi, kurioje nustatyta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad Konstitucija yra valstybės valdžią ribojanti aukščiausioji teisė, joje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas (*inter alia* 2004 m. liepos 1 d., 2015 m. lapkričio 19 d., 2018 m. kovo 2 d. nutarimai); šis principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (*inter alia* 2012 m. spalio 26 d., 2012 m. lapkričio 10 d. išvados, 2018 m. kovo 2 d. nutarimas).

21. Šiai konstitucinės justicijos bylai aktuali aspektu pažymėtina, kad iš Konstitucijos 94 straipsnio 2, 7 punktų, kuriuose yra įtvirtinti Vyriausybės, kaip vykdomosios valdžios institucijos,

įgaliojimai, iš konstitucinių teisinės valstybės, atsakingo valdymo principų Vyriausybei kyla pareiga užtikrinti veiksmingą įstatymų vykdymą, *inter alia* tais atvejais, kai įstatymu jai nėra nustatyta konkretaus pavedimo. Ši Vyriausybės pareiga apima *inter alia* pareigą priimti poįstatyminius aktus, reikalingus iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų įstaigų veiklos nepertraukiamumui ir joms priskirtų funkcijų tinkamam vykdymui užtikrinti. Priimdama tokius teisės aktus Vyriausybė, kaip minėta, pagal Konstituciją turi laikytis galiojančių įstatymų ir, vykdydama vienus įstatymus, negali pažeisti kitų.

IV

Vyriausybės 2017 m. balandžio 26 d. nutarimu patvirtinto

Konkursų į nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovų pareigas tvarkos aprašo 35 punkto atitikties Konstitucijai ir įstatymams vertinimas

22. Kaip minėta, pareiškėja šioje konstitucinės justicijos byloje ginčija Aprašo 35 punkto atitiktį Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai, 94 straipsnio 2 punktui, konstituciniam teisinės valstybės principui, Įstatymo 11 straipsnio 1 daliai, Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktui, Vyriausybės įstatymo (1998 m. balandžio 28 d. redakcija) 2 straipsnio 2 daliai, 3 straipsniui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), 22 straipsnio 2 punktui (2010 m. birželio 3 d. redakcija).

23. Pareiškėjos abejonės dėl ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties Įstatymo 11 straipsnio 1 daliai grindžiamos tuo, kad, Aprašo 35 punkte nustačius, jog asmuo laikinai vadovauti teatrui ar koncertinei įstaigai gali būti skiriamas ne konkurso būdu, o vienašališku tokios įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimu, įtvirtintas kitoks teisinis reguliavimas nei Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje. Vyriausybė, pasak pareiškėjos, galėjo nustatyti tik konkurso organizavimo tvarką, o ne tai, kad į teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigas asmuo gali būti priimamas ir kitu būdu, nei nustatyta Įstatyme, t. y. be konkurso. Todėl, pareiškėjos nuomone, Aprašo 35 punkte nustatytas teisinis reguliavimas konkuruoja su nustatytu Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje.

24. Kaip minėta, Aprašo 35 punkte nustatyta: „Jeigu dėl nenumatytų aplinkybių teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigybė tampa laisva, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija gali laikinai pavesti kitam asmeniui eiti įstaigos vadovo pareigas arba į jas priimti kitą asmenį pagal terminuotą darbo sutartį, iki Aprašo nustatyta tvarka bus priimtas ir pareigas pradės eiti naujas įstaigos vadovas, bet ne ilgesniam negu vienu metų laikotarpiui.“

25. Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovai priimami į pareigas konkurso būdu Vyriausybės nustatyta tvarka.“

Minėta, kad Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje, sistemiškai aiškinamoje kartu su Įstatymo 11 straipsnio 3 dalimi (4 dalimi (2017 m. gegužės 11 d. redakcija)), reglamentuojamas tų teatrų ar koncertinių įstaigų vadovų priėmimo į pareigas būdas, kurie skiriami į pareigas penkerių metų kadencijai; Įstatyme nėra numatyta, kad su konkursą laimėjusiu teatro ar koncertinės įstaigos vadovu galėtų būti sudaryta kitokios trukmės terminuota darbo sutartis (kaip antai vienu metų trukmės).

Minėta ir tai, kad pagal Konstituciją teisės aktais negalima reikalauti neįmanomų dalykų (*lex non cogit ad impossibilia*); Konstitucija nereikalauja neracionalių dalykų. Atsižvelgiant į tai pažymėta, kad Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies nuostata negali būti aiškinama kaip nustatanti reikalavimą konkurso būdu priimti į pareigas ne tik tuos vadovus, kurie skiriami penkerių metų kadencijai, bet ir laikinuosius vadovus, skiriamus išimtiniais atvejais, iki bus priimtas ir pradės eiti pareigas konkursą laimėjęs vadovas, bet ne ilgiau negu vieniems metams, nes toks reikalavimas būtų neracionalus ir neįmanomas įvykdyti.

26. Vertinant Aprašo 35 punkto atitiktį Įstatymo 11 straipsnio 1 daliai pažymėtina, kad, kaip minėta, Aprašo 35 punkte reguliuojamas laikinas teatro ar koncertinės įstaigos valdymas, kuris susietas su konkrečia aplinkybe – Aprašo nustatyta tvarka surengtą konkursą laimėjusio šios įstaigos vadovo priėmimu į pareigas ir šių pareigų vykdymo pradžia ir negali trukti ilgiau negu vienus metus. Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje, kurioje reglamentuojamas teatrų ar koncertinių įstaigų vadovų, skiriamų penkerių metų kadencijai, priėmimo į pareigas būdas, nėra reglamentuojama, kaip turėtų būti parenkamas ir skiriamas laikinasis teatro ar koncertinės įstaigos vadovas, iki bus priimtas ir pradės eiti pareigas Aprašo nustatyta tvarka surengtą konkursą laimėjęs vadovas.

Taigi Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje ir Aprašo 35 punkte reglamentuojamos skirtingos teisinės situacijos – teatro ar koncertinės įstaigos vadovo, skiriamo penkerių metų kadencijai, priėmimas į pareigas konkurso būdu ir asmens, laikinai vadovausiančio teatro ar koncertinei įstaigai, paskyrimas tais atvejais, kai teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigybės tapo laisva dėl nenumatytų aplinkybių.

26.1. Kaip minėta, pagal Aprašo 35 punktą nėra paneigiama Aprašo 4 punkte nustatyta teatro ar koncertinės įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos pareiga ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo dienos, kai vadovo pareigybės tapo laisva, Aprašo nustatyta tvarka rengti konkursą teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigoms užimti ir šios įstaigos vadovą parinkti konkurso būdu.

26.2. Minėta ir tai, kad pagal Biudžetinių įstaigų įstatymo 9 straipsnį, Viešųjų įstaigų įstatymo 9 straipsnį, siekiant užtikrinti teatro ar koncertinės įstaigos veiklos nepertraukiamumą, veiksmingą jai priskirtų funkcijų vykdymą ir jai iškeltų tikslų įgyvendinimą, racionalų įstaigos lėšų ir turto naudojimą, teatro ar koncertinė įstaiga negali neturėti vadovo.

Atsižvelgiant į tai konstatuotina, kad Vyriausybė, Aprašo 35 punkte nustačiusi, kad, dėl nenumatytų aplinkybių atsilaisvinus teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigybei, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija gali paskirti laikinąjį šios įstaigos vadovą, iki bus priimtas ir pradės eiti pareigas Aprašo nustatyta tvarka surengtą konkursą laimėjęs vadovas, bet ne ilgiau negu vieniems metams, sudarė prielaidas įvykdyti iš Biudžetinių įstaigų ir Viešųjų įstaigų įstatymuose nustatyto teisinio reguliavimo kylantį reikalavimą, kad teatro ar koncertinė įstaiga turėtų vadovą, kuris privalo užtikrinti jos veiklos nepertraukiamumą, veiksmingą jai priskirtų funkcijų vykdymą ir iškeltų tikslų įgyvendinimą, racionalų įstaigos lėšų ir turto naudojimą.

26.3. Minėta ir tai, kad DK (2016 m. rugsėjo 14 d. redakcija) neliko specialių laikiną asmens priėmimą į pareigas, kurioms užimti turi būti skelbiamas konkursas, reglamentavusių nuostatų, tačiau įtvirtinta galimybė sudaryti terminuotą darbo sutartį (67 straipsnis).

Pažymėtina, jog tai, kad DK (2016 m. rugsėjo 14 d. redakcija) neliko specialių laikiną priėmimą į pareigas reglamentavusių nuostatų, nereiškia, kad Vyriausybė, remdamasi terminuotos darbo sutarties sudarymą reglamentuojančiomis nuostatomis (67 straipsniu), negalėjo numatyti, kad gali būti skiriamas laikinasis teatro ar koncertinės įstaigos vadovas, iki bus priimtas ir pradės eiti pareigas konkursą laimėjęs vadovas, siekiant užtikrinti šios įstaigos veiklos nepertraukiamumą ir veiksmingą jai priskirtų funkcijų vykdymą.

Taigi, nustatydamą Aprašo 35 punkte įtvirtintą laikinojo teatro ar koncertinės įstaigos vadovo skyrimo teisinį reguliavimą, Vyriausybė vykdė iš Biudžetinių įstaigų ir Viešųjų įstaigų įstatymuose nustatyto teisinio reguliavimo kylantį reikalavimą, kad teatro ar koncertinė įstaiga turėtų vadovą, ir nepažeidė kitų galiojančių teisės aktų.

26.4. Vadinasi, Aprašo 35 punkte, pagal kurią, teatro ar koncertinei įstaigai dėl nenumatytų aplinkybių likus be vadovo, iki bus priimtas ir pradės eiti pareigas konkursą laimėjęs vadovas, ne ilgiau negu vieniems metams gali būti skiriamas laikinasis šios įstaigos vadovas, nėra nustatyta kitokio teisinio reguliavimo nei nustatytasis Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią teatro ar koncertinės įstaigos vadovas, skiriamas penkerių metų kadencijai, parenkamas konkurso būdu; Aprašo 35 punkte nustatytas teisinis reguliavimas nekonkuruoja su nustatytuoju Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje. Kaip minėta, jis yra skirtas įgyvendinti iš Biudžetinių įstaigų ir Viešųjų įstaigų įstatymuose nustatyto teisinio reguliavimo kylantį reikalavimą, kad teatro ar koncertinė įstaiga turėtų vadovą, kuris atsakingas už šios įstaigos darbo organizavimą.

27. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus darytina išvada, kad Aprašo 35 punktas neprieštarauja Įstatymo 11 straipsnio 1 daliai.

28. Pareiškėjos abejonės dėl Aprašo 35 punkto atitikties Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktui ir nurodytoms Vyriausybės įstatymo nuostatomis grindžiamos iš esmės tuo, kad pagal Vyriausybės nutarimu patvirtinto Aprašo 35 punktą teatro ar koncertinės įstaigos

vadovas gali būti parenkamas kitu būdu nei konkursas, kaip tai nustatyta Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje. Nustačius tokį teisinį reguliavimą, pareiškėjos nuomone, buvo nesilaikyta Teisėkūros pagrindų įstatyme nustatyto teisės aktų sistemiškumo principo, taip pat atitinkamų Vyriausybės įstatymo nuostatų, pagal kurias Vyriausybė turi vykdyti savo pareigas laikydamasi įstatymų ir nepriimti teisės aktų, prieštaraujančių įstatymams.

29. Minėta, kad Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte nustatyta, jog teisėkūroje vadovaujamosi sistemiškumo principu, reiškiančiu, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, žemesnės teisinės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės teisinės galios teisės aktams, įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai turi būti rengiami ir priimami taip, kad išsigaliojūt kartu su įstatymu ar atskiromis jo nuostatomis, kurias šie teisės aktai įgyvendina.

30. Minėta ir tai, kad Vyriausybės įstatymo (1998 m. balandžio 28 d. redakcija) 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Vyriausybės galias apibrėžia Konstitucija ir įstatymai; 3 straipsnyje (2010 m. birželio 3 d. redakcija) *inter alia* nustatyta, kad Vyriausybė savo veikloje vadovaujasi Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, įstatymais, Vyriausybės programa, kitais teisės aktais, o 22 straipsnio 2 punkte (2010 m. birželio 3 d. redakcija) *inter alia* nustatyta, kad Vyriausybė vykdo įstatymus ir Seimo nutarimus dėl įstatymų įgyvendinimo.

31. Vertinant Aprašo 35 punkto atitiktį Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktui, Vyriausybės įstatymo (1998 m. balandžio 28 d. redakcija) 2 straipsnio 2 daliai, 3 straipsniui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), 22 straipsnio 2 punktui (2010 m. birželio 3 d. redakcija) pažymėtina, kad, kaip konstatuota šiame Konstitucinio Teismo nutarime, Aprašo 35 punkte, kuriame reguliuojamas teatro ar koncertinės įstaigos laikinojo vadovo paskyrimas šiame punkte numatytais sąlygomis, nėra nustatyta kitokio teisinio reguliavimo nei nustatytasis Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią teatro ar koncertinės įstaigos vadovas, skiriamas penkerių metų kadencijai, parenkamas konkurso būdu; Aprašo 35 punkte nustatytas teisinis reguliavimas nekonkuruoja su nustatytu juo Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje.

Vadinasi, Vyriausybė, 2017 m. balandžio 26 d. nutarimu patvirtinto Aprašo 35 punkte nustačiusi, kad šiame punkte numatytais aplinkybėmis gali būti skiriamas laikinasis teatro ar koncertinės įstaigos vadovas, nepriėmė poįstatyminio teisės akto, prieštaraujančio aukštesnės galios teisės aktui – Įstatymo 11 straipsnio 1 daliai, taigi nepažeidė Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtinto teisės aktų sistemiškumo principo. Nustatydamą ginčijamą teisinį reguliavimą Vyriausybė laikėsi galiojančių teisės aktų, vykdė įstatymus, priėmė jiems vykdyti reikalingus poįstatyminius aktus, taigi nepažeidė ir pareiškėjos nurodytų Vyriausybės įstatymo nuostatų. Kaip minėta, Vyriausybė, priimdama ginčijamą Aprašo 35 punktą, vykdė iš Biudžetinių įstaigų ir Viešųjų įstaigų įstatymuose nustatyto teisinio reguliavimo kylantį reikalavimą, kad teatro ar koncertinė įstaiga turėtų vadovą, kuris atsakingas už šios įstaigos darbo organizavimą.

32. Atsižvelgiant į tai darytina išvada, kad Aprašo 35 punktą neprieštarauja Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktui, Vyriausybės įstatymo (1998 m. balandžio 28 d. redakcija) 2 straipsnio 2 daliai, 3 straipsniui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), 22 straipsnio 2 punktui (2010 m. birželio 3 d. redakcija).

33. Pareiškėjos abejonės dėl Aprašo 35 punkto atitikties Konstitucijai grindžiamos iš esmės tais pačiais argumentais, kaip ir dėl jo atitikties minėtoms Teisėkūros pagrindų ir Vyriausybės įstatymų nuostatomis, t. y. tuo, kad, Vyriausybės nutarimu patvirtintame Aprašo 35 punkte nustatytą ginčijamą teisinį reguliavimą, pareiškėjos nuomone, prieštaraujantį Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytam teisiniam reguliavimui ir konkuruojantį su juo, nepaisyta iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylančios teisės aktų hierarchijos, taip pat iš Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalies, 94 straipsnio 2 punkto kylančio reikalavimo Vyriausybei vykdamas įstatymus nepriimti poįstatyminių teisės aktų, prieštaraujančių įstatymams.

34. Vertinant Vyriausybės 2017 m. balandžio 26 d. nutarimu patvirtinto Aprašo 35 punkto atitiktį Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai, 94 straipsnio 2 punktui, konstituciniam teisinės valstybės principui pažymėtina, kad, kaip minėta:

– konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja teisės aktų hierarchiją, *inter alia* tai, kad poįstatyminiai teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir Konstitucijai;

– pagal Konstitucijos 94 straipsnio 2 punktą Vyriausybė, vykdydama savo įgaliojimus, gali priimti poįstatyminius aktus nepriklausomai nuo to, ar jai įstatymu buvo nustatytas pavedimas, ar nebuvo; pagal Konstitucijos 94 straipsnio 7 punktą ji privalo priimti poįstatyminį aktą, kad realizuotų pareigą, kurią jai pveda Konstitucija ir kiti įstatymai;

– iš Konstitucijos 94 straipsnio 2, 7 punktų, konstitucinių teisinės valstybės, atsakingo valdymo principų Vyriausybei kyla pareiga užtikrinti veiksmingą įstatymų vykdymą, *inter alia* tais atvejais, kai įstatymu jai nėra nustatyta konkretaus pavedimo; ši Vyriausybės pareiga apima *inter alia* pareigą priimti poįstatyminius aktus, reikalingus iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų įstaigų veiklos nepertraukiamumui ir joms priskirtų funkcijų tinkamam vykdymui užtikrinti; tai darydama ji turi laikytis galiojančių įstatymų ir, vykdydama vienus įstatymus, negali pažeisti kitų.

– Vyriausybės nutarimai negali prieštarauti įstatymams, keisti įstatymo normų turinio, juose negali būti teisės normų, nustatančių kitokį teisinį reguliavimą nei nustatytasis įstatymuose ir konkuruojančių su įstatymų normomis; priešingu atveju būtų pažeisti ne tik konstitucinis teisinės valstybės principas ir Konstitucijos 94 straipsnio 2 punktas, bet ir Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatyta, kad valdžios galias riboja Konstitucija.

34.1. Šiame Konstitucinio Teismo nutarime konstatuota, kad Vyriausybės 2017 m. balandžio 26 d. nutarimu patvirtinto Aprašo 35 punkte, pagal kurį šiame punkte nustatytomis aplinkybėmis gali

būti skiriamas laikinasis teatro ar koncertinės įstaigos vadovas, iki bus priimtas ir pradės eiti pareigas Aprašo nustatyta tvarka surengtą konkursą laimėjęs vadovas, bet ne ilgiau negu vieniems metams, nenustatyta kitokio teisinio reguliavimo nei nustatytasis Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje; Aprašo 35 punkte įtvirtintas teisinis reguliavimas nekonkuruoja su nustatytuoju Įstatyme ir neprieštarauja jam. Minėta, kad nustatydamą Aprašo 35 punkte įtvirtintą teisinį reguliavimą ji įgyvendino Biudžetinių įstaigų ir Viešųjų įstaigų įstatymuose nustatytą reikalavimą, kad teatro ar koncertinė įstaiga turėtų vadovą, atsakingą už šios įstaigos darbo organizavimą. Ginčijamu teisiniu reguliavimu Vyriausybė nepažeidė kitų galiojančių įstatymų.

34.2. Taigi pažymėtina, kad Vyriausybė, nutarimu patvirtinto Aprašo 35 punkte įtvirtinusi ginčijamą teisinį reguliavimą, siekė įgyvendinti iš Konstitucijos, *inter alia* jos 94 straipsnio 2, 7 punktų, konstitucinių teisinės valstybės, atsakingo valdymo principų, kylančią pareigą priimti įstatymų įgyvendinimui reikalingus poįstatyminius aktus, kad būtų užtikrintas teatrų ar koncertinių įstaigų veiklos nepertraukiamumas ir joms priskirtų funkcijų tinkamas vykdymas.

34.3. Vadinas, nėra pagrindo teigti, kad Vyriausybė, nustatydamą ginčijamą teisinį reguliavimą, pažeidė teisės aktų hierarchijos principą ir nesilaikė iš Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalies, 94 straipsnio 2 punkto, konstitucinio teisinės valstybės principo kylančio reikalavimo nepriimti poįstatyminių teisės aktų, kurie prieštarautų įstatymams, keistų jų normų turinį ar konkuruotų su jais.

35. Atsižvelgiant į tai darytina išvada, kad Aprašo 35 punktas neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai, 94 straipsnio 2 punktui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

36. Kaip minėta, Įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje (2017 m. gegužės 11 d. redakcija) nustatyta, kad teatrų ar koncertinių įstaigų vadovai, taip pat pretenduojantys šias pareigas eiti asmenys turi atitikti nepriekaištingos reputacijos kriterijus, o šio straipsnio 3 dalyje (2017 m. gegužės 11 d. redakcija) nustatyta, kad kvalifikacinius reikalavimus, kurie yra keliami teatro ar koncertinės įstaigos vadovui, *inter alia* laikinajam vadovui, nustato kultūros ministras.

Šios konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad nors Aprašo 35 punkte, kaip minėta, nenustatyti reikalavimai asmeniui, skiriamam laikinai eiti teatro ar koncertinės įstaigos vadovo pareigas, nėra pagrindo teigti, jog teatro ar koncertinės įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, šiame punkte numatytomis aplinkybėmis skirdama laikinąjį teatro ar koncertinės įstaigos vadovą, neturėtų jam taikyti Įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje (2017 m. gegužės 11 d. redakcija) nustatyto reikalavimo atitikti nepriekaištingos reputacijos kriterijus, taip pat šio straipsnio 3 dalyje (2017 m. gegužės 11 d. redakcija) minimų teatro ar koncertinės įstaigos vadovui keliamų kvalifikacinių reikalavimų, kuriuos turi nustatyti kultūros ministras.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102, 105 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1, 53, 54, 55, 56 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nutaria:

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. balandžio 26 d. nutarimu Nr. 326 „Dėl Konkursų į nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovų pareigas tvarkos aprašo patvirtinimo“ (TAR, 2017-05-05, Nr. 7684) patvirtinto Konkursų į nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovų pareigas tvarkos aprašo 35 punktas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo (1998 m. balandžio 28 d. redakcija) 2 straipsnio 2 daliai, 3 straipsniui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), 22 straipsnio 2 punktui (2010 m. birželio 3 d. redakcija), Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatymo (2016 m. rugsėjo 20 d. redakcija) 11 straipsnio 1 daliai.

Šis Konstitucinio Teismo nutarimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Janina Stripeikienė

Dainius Žalimas